

EL POBLE: CATALA

5 Cts. PREUS DE SUSCRIPCIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA CATALUNYA I NACIONS IBERIQUES: 1.000 pessetes trimestralment PAISOS D'UNIO POSTAL: 1.000 pessetes trimestralment

ANY VII • Barcelona, divendres, 28 de janer de 1910 • NÚM. 1733

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA CATALUNYA I NACIONS IBERIQUES: 1.000 pessetes trimestralment BARCELONA: 1.000 pessetes trimestralment

5 Cts.

"L'Amich del Poble Català"

ha traslladat ses oficines al carrer de Jaume I, n.º 11, principal

Els que tinguin tos

preguin l'antiga i acreditada PASTA PECTORAL DEL DOCTOR ANDRÉU. Demanis a les farmacies.

La crisi del nostre Teatre

En Santiago Rusiñol, en un article publicat no fa gaire temps en aquestes columnes, se queixava amargament de la trista crisi que està travessant el nostre teatre. Jo suscriu cada una de les tristes i amargues veritats contingudes en la despietada sátira que fa en el seu escrit del rebatiment intel·lectual a que han arribat les nostres coses socials. Per deixar morir de consumició l'art que més directament toca als sentiments patriòtics i que hauria de constituir el nostre primer orgull nacional, cal, en veritat, que la nostra societat hagi arribat a un grau d'inconsciència sense exemple. L'art dramàtic és el més popular de tots, car entra directament i plàsticament en els sentits de la multitud, i és la representació viva de la societat en que vivim. Y, no obstant, se'l deixa morir miserablement, sense que pugui arribar a despertar en les nostres multituds ciutadanes aquell interès, aquell apassionament, que sempre ha constituït el fonament vivent de tots els grans teatres nacionals. Si el teatre, que és el Santuari del Poble, compta entre nosaltres ab encasos devots, que passarà ab la Poesia lírica, que de per sí constitueix un culte més íntim, més individual? Si l'actor que gesticula en l'escena i crida davant de la multitud, no atrau expectadors, i que poden esperar els ritmes silenciosos del devot de la poesia que s'han de fruit en la soletat de la nostra cambra?

La crisi del nostre teatre es fonda y greua, y en Rusiñol a l'estudiar el mal ens senyala d'ont pot procedir o que és lo que pot haver ocasionat tan trista decadència. Però entenc que'l problema es sumament complexe y que no'n hem de contentar en senyalar a l'atenció del públic una sola de les arrels del mal, sinó que hem de procurar descobrirles totes. Per això, tot y reconeixent la fatal y embutidora influència del cinematògraf, en la forma en que s'exploita en la majoria dels casos, voldria anar una mica més fons en l'investigació del mal y posar de relleu un aspecte concret de la nostra deficientíssima educació social, ont, en darer terme, tenim de cercar la clau de l'enigma del nostre atur a moltes de les esferes de la nostra cultura.

L'extraordinària y cada dia creixent explotació que's fa avui del cinèma a les fosques, com humorísticament califica en Rusiñol al cinema, no pot esser la raó decisiva de la decadència del nostre teatre. En totes les ciutats del món va creixent l'afició al cinema, mes no per això minva l'afició al teatre. Visc en una ciutat encara no de 200.000 ànimes, que està materialment plagada de cinematògrafs, y, no obstant, funcionen esplèndidament y se omplen cada dia un teatre d'òpera y dos o tres teatres de drama, ademés de tots els que hi ha d'òpera, varietats, etc. Tot la qüestió està en trobar la contestació a aquesta pregunta: per què en la nostra societat l'afició de la gent al cinema els treu l'afició al teatre?

Són dos quarts de vuit del vespre. Mentre faig el camí cap a casa, entre la multitud que circula febrósament per la via principal d'aquesta ciutat, m'adono involuntàriament d'unes interminables correes de gent, que corren més adalades que les altres y que van totes en una mateixa direcció. Sota l'onada inclement de pluja y neu que cau del cel, per damunt de les aconcs rellicoses y enfangades, a la claror dels reverbers elèctrics auriolats per la blancor dels borbolls infinits, brillen els llums clars y riallers dels llargs abrics de les senyores que corren pressoses unes darreres les altres. Moltes van acompanyades d'un senyor. Però fixantshi, se nota que la gran majoria van soles, en grupus de dues o tres. Y aquestes correes de senyores les veureu cada dia a la mateixa hora, troni o plouguí, fassi bon o mal temps. Ja podeu suposar ont van: al teatre. Si entreu en el teatre, veureu que les dues tercers parts estan ocupades pel bell sexe. Si diheu, com diu jo, a una taula de pensió, ont hi hagi senyores en majoria, fareu l'observació que un dels temes més freqüents y apassionants de la conversa és el drama, l'òpera, el concert del vespre anterior; allí sentireu discutir minuciosament el mèrit de poëtes, músics y actors, les qualitats y defectes de la peça, les

se al costat dels humils, per aixecar la bandera dels camperols no redimits que parixen en aquest temps un jou d'esclavatge pitjor que'l que imposaven als seus súbdits els senyors feudals de força y caduca del segle XIII.

En Golpe m'explicava les impressions que havia tret de la seva llarga conferència ab en Cambó pera tractar de la formació del partit dinàstic regionalista, ab que somnia l'ideari de la Lliga.

«Són tan diferents els nostres punts de vista, hi ha tan grossa diversitat de criteri, lo mateix respecte a procediments que respecte a ideal polític, que no crec possible — deia en Golpe — arribar a la intel·ligència y unitat d'acció que'l senyor Cambó desitja».

«Ei creu possible una política florentina: jo no crec en altra política que de construcció ab els materials que bonament trobi a mà o que vulguin donarli: posar creiem indispensable destruir primer, y després sanear ab foc les ruïnes».

«En Cambó es decorador de fatxades: jo res més que paleta. Ei creu que la reorganització d'Espanya es obra de raspall y pincel; jo crec que es feina de piqueta».

«Ho sento; però es molt difícil que'ns entenguem ab el senyor Cambó».

Així parlava avui en Joan Golpe, el que dels solidaris gallecs, el portaveu dels camperols de la seva terra, un senyor que no serveix pera conseller de la Corona, ni pera subsecretari tan solament; però que si algun dia creu patriòtic donar el crit de justícia fora, encendrà pels camps gallecs tan forta y purificadora flamarada, que fins el blau del cel de les costes de Cantàbria quedarà envermellit.

Madrid, 25 janer.

La plataforma electoral

L'article que ahir publicavem den Pere Corominas ha produït fonda emoció en totes les consciències honrades. Prova'n són els retalls que publiquem a continuació.

De «La Tribuna».

«En EL POBLE CATALA de esta mañana, y acerca del inminente peligro de que por alguien se haga de la desgracia de los encarcelados a consecuencia de los sucesos de julio, indigna plataforma electoral, ha publicado don Pedro Corominas un artículo, que no tribuamos en calificar de notable por su sinceridad, tanto como la importancia que en las actuales circunstancias le presta su publicación».

«El señor Corominas revuélvese airado ante la idea de que la desgracia de unos desventurados pueda ser utilizada como señuelo para cazar votos».

«La imposibilidad de reproducir entero el artículo, no ha de ser obstáculo para que privemos a nuestros lectores del placer de conocer algunos de sus párrafos. Tras haber descrito el espectáculo que en la cárcel de una población presencié el autor, dice»:

Copia a continuación la mayor parte de l'article y acaba dient:

«El artículo acusa una gran sinceridad, y tiene, en nuestro sentir, el doble mérito de señalar una nueva modalidad en nuestras costumbres políticas».

De «El Liberal».

«Plataforma electoral el sufrimiento de los presos... Menguado será quien tal haga y de poco habrá de servirle».

«Si es ministerial, los electores habrán de decirle que sus votos no se venden por promesas, sino que se dan como recompensa al que ya hizo el bien, al que tardó en secar las lágrimas el tiempo que en verlas brillar. Si es ministerial, mala plataforma tendrá en la amnistía, que, aun cuando de buena fe pidiera el voto para otorgar el suyo a la concesión, los electores sospecharían que el retardar en concederla era estudiado para cobrarla».

«Si el candidato es de oposición, mala la plataforma será para él el dolor de los presos y sus familias. No es el sentimiento de amor al prójimo mercancía cotizable aún en el poco escrupuloso mercado de la política. El solo hecho de invocar la piedad, el altruismo ó la caridad como señuelo para sumar electores, ha de bastar á éstos para no creer piadosos, ni altruistas, ni caritativos al candidato».

«No, no puede ser plataforma electoral el sufrir de esos hombres. Pero el Gobierno lo sabe: la mujer de César no basta que sea honrada; es menester que lo parezca».

«No basta que el Gobierno diga que no es plataforma electoral la amnistía; es preciso que la acuerde, cómo? como sea; pero antes de convocar las elecciones generales».

«No ha de servir á los ministeriales esa plataforma; no ha de servir á las oposiciones; á qué correr el riesgo de que la aprovechen los que no votan para fomentar el escepticismo, y con el escepticismo la abstención, y con la abstención la ruina del sufragio y de la libertad?»

«No hay plataforma? Pues que desaparezca hasta el motivo de sospecharlo».

«No venga la política á bastardear el más santo de los actos de gobierno: el perdonar y el olvidar».

LES ELECCIONS ANGOLESES

La desena jornada

Ja no més falten 70 y tantes eleccions a fer. Y la situació no està encara ben determinada. Mes no creiem que hi hagi perill en pronosticar que, si's liberals tots sols no formen majoria contra's conservadors, ne tindran prou ab els vots laboristes pera formar la majoria. D'aquesta manera podrien passar-se dels diputats nacionalistes irlandesos, per més que aquestes, llevat de quatre o cinc títols independents han promès el seu concurs al govern de Mr. Asquith. El fet de no esser imprescindible el concurs dels irlandesos es de molta importancia, car malgrat la aliansa dels liberals ab els nacionalistes, aquests podran abstenir-se en certes ocasions en que's sigui difícil votar a favor del ministeri, sense causar per això la caiguda del govern.

Les darreres xifres conegudes (després del dimarts — dècima jornada electoral — són les següents:

Conservadors	258
Liberals	231
Laboristes	37
Nacionalistes irlandesos	72

L'aliansa liberal laborista irlandesa suma 340 llocs contra 256 dels conservadors o unionistes. La majoria ministerial es de 84 vots.

Els conservadors guayen 115 llocs y en perden 18, quedant ab un guany net de 97 llocs.

Respecte al nombre de vots obtinguts, l'aliansa liberal laborista irlandesa porta una ventaja sobre's conservadors de mitg milió de vots.

El general Weyler, lesionat

A quarts de deu d'ahir matí, el general Weyler, seguint la seva costum, sortí de la Capituina vestit de paisà y muntat a cavall, pera donar un torn. L'acompanyava ahir el professor militar d'equitació, senyor Diaz, vestit també de paisà.

Passeig de Colon amunt, a l'esser davant de la casa de socors y pera fer pas a un carro que passava en direcció contrària, el cavall que muntava'l general, a l'apartarse, relliscà y caigué a causa, segons sembla, de lo relliscós del paviment. El senyor Weyler caigué sota del cavall, sobre'l costat esquerre, donant de cap al paviment y quedant desvanecut a conseqüència del cop y de les lesions que rebé. Mercés a la llesesa ab que'l carteret parà'l carro que anava en direcció contrària a la que anava'l general, se

degué el que aquest no fos arrollat pel velcol.

Immediatament fou recollit el general Weyler de terra per un municipal, el professor d'equitació que l'acompanyava, el alcalde de barri y diversos transeünts, que'l portaren a la mateixa casa de socors ont fou reconegut y curat de primera intenció pel metge de guarda, don Víctor Solep.

Després de la cura fou traslladat en una litera al Palau de la Capituina ont el reconeixeren y curaren novament els metges majors militars don Joan Ristol y don Fermí Videgain, els quals junt ab el doctor Solep, redactaren el següent apartat:

«Por haber resbalado y caído el caballo que montaba el excelentísimo señor capitán general, ha sufrido éste una contusión con hematoma en la protuberancia frontal izquierda y distorsión. Consiguiente artrosis traumática de las articulaciones radioulnares y tibiotarsianas también del lado izquierdo. El estado del enfermo es relativamente satisfactorio».

Un dels primers en acudir a la casa de socors a enterarse de l'accident fou el governador civil, qui digué als periodistes que al recobrar el general Weyler el coneixement, exclamà dirigintse an ell:

«Ya ve como estoy. Afortunadamente no ha sido nada, pero esta pierna (l'esquerra) me duele de un modo atroz».

Y diu que afegí:

«Consta que yo no me he caído. Ha sido el caballo. Todavía no me he podido dar cuenta exacta de cómo ha sido esto».

La nova de l'accident ocorregut al general Weyler fou comunicada tot seguit pel governador a Madrid y aquí, a Barcelona, se'n parlà tot ahir, passant per la Capituina a enterarse de l'estat del general, les autoritats, tot l'element militar y altres nombroses persones.

SPORTULA

En Sempau es morí

Alí, fort, masculí, austre, en Ramon Sempau aboca davant la meua vista interior la figura seva, en aquesta hora en que l'hem perdut. Aqueix home! Jo vaig sentirlo, tot seguit de veure'l. Sabes que es sentir un home? Vaig sentirlo com a representació y com a exemple, y en el só dels y reposat de la seva parla vaig endevinarhi una compensació de la viril entesa interna. Sota la seva musculatura d'obrer, sota les seves espalles d'Aiant que portaven un món invisible, bategava un cor quixotesch, qui tingué la seva hora. Vetequí un home a qui li fou permès viure la seva pròpia obra; tant la va viure, que casi en va morir. Oferint el tors a les Furies, en Sempau escrigué coratjosament la seva paraula de foc sobre'l mur negre, y oferí el seu cos als Muci Sobolva a l'ira que ell mateix desencadenà.

Pàgines de sang, pàgines de foc, pàgines roges que la seva mà va escriure, y no són vocals les formes catalanes de aquella alta pietat qui posa en les mans de Dostoyevski o de Gorki una potencia escultòrica pera disellar noves Rússiaes o Catalunyaes noves, y oficials a l'humanitat?

Amic meu, jo't veig avui submergit en la fosca que tu desafiaves un dia, y qui va ferirte, impotent, ab la seva ala lle tenebrosa. El teu cos de lluitador, el teu nom de símbol, qui va esser el nom de una hora destinada a romandre, se t'fomen en la mort. La teua obra y tu, qui foreu l'un pera l'altra, en compenetració mai assolida, sou ja serenitat. Jo no trobant flor pera depositar sobre'l teu pit, m'inclino damunt el teu cadavre, y al mitg del front ab que, més que pensar, sentires, dolorosament te beso.

EOSEOR

COMENTARIS

EL GALL DE SANT PERE

«El Correo Español», botlletí oficial del tradicionalisme, ha tingut un moment de clarividència y sinceritat. Tal vegada's deus volen salvar al carisme, y ja no'l ceguen. Diu «El Correo Español»:

«La parte del pueblo que nos es hostil (á los católicos) no decrece, sino que aumenta. No sirve para él ni el púlpito, ni nuestras revistas y periódicos, ni nuestras Congregaciones piadosas, ni nuestras Asociaciones benéficas, porque no suele ir al templo; hace la cruz á nuestras publicaciones, en cuanto conoce su procedencia; desprecia las Congregaciones y odia la limosna, con degradante, y á los limosneros. La mentalidad del pueblo ha evolucionado. ¿Cómo llegar á ese pueblo que siente por el catolicismo y por la Iglesia odio tan insensato, preveniciones tan grotescas y tan fría indiferencia?»

Fent de cristians, senyors, fent de cristians, Si el catolicisme espanyol, en lloc de cercar dominacions polítiques, practica la moral de Jesús, el poble, com en el vell temps, trobaria en el temple'l consol de les seves afliccions, y seria'l capella part d'ànimes. «El Correo Español» no deu queixarse de que's descregués multiplicquin y de que la majoria dels catòlics complexin ab l'Església mecànica, per habilitar, per tradició o passatisme, i que han de fer els fideles, si veuen que també's servidors del temple's limiten a tenir per ofici el servir a Déu, fent sacerdot sense posar en la seva tasca ming divina y ming humana aquella abnegació superterrena que va fer del cristianisme la religió dels incomptables marres y la religió dels humils. Moltes vegades es complir la llei del sem de la montanya l'esser capella; però moltes vegades també, ab repetició excepcional, el sacerdot es una carrera, sense que en ella s'hi posi ofici de sacrifici. Quan en Víctor Hugo va voler atacar al clero catòlic, imaginà al misericordiós monsenyor Benignat. Era un bisbe pastat ab caritat y amor, humil, austre y propici al sacrifici, com un d'aquells deixebles que en l'estudi Eilbrides presenciaren el miracle dels peixos. Pera atacar, no va tenir necessitat més que de fer un bisbe evangèlic.

Si tots els desgraciats trobesin en els nostres catòlics un dols germà, si's perseguís per la justícia trobesin en els, no el dret d'assí mitgeval, sinó la pau, però que's dona pera guanyar una ànima y endressar una vida, si els miserables els trobesin al seu costat contra l'impie'tat dels poderosos, y l'erpasta, el prostíbul, la caserna y el palau possessin en ells les paraules de l'Apocalipsi, la cristiandat tornaria a tenir en el món aquelles magnificències de quan el Papa Gregori portava a Canosa a l'emperador d'Alamania. No es pas Sant Pere Arlbes el que donava proselit a l'Església, sinó Sant Joan Crisòstom; no pas Sant Vicens Ferrer, sinó Sant Francisco d'Assís.

No estem ara presenciant l'espectacle de la crudeltat dels mals catòlics, negantse al perill d'uns homes que encara que siguin culpables els tenen el dever, com a cristians que són, de redimirlos? (Que per ventura els antics freres de la Mercè troben ofensats de bona conducta per la redempció dels captius? (Es que's sacerdots mitgevals preguntaven, pera assilar als delinqüents fugitius, les magnituds del seu crim? Feien el bé perquè'l cel els ho manava. Els captius serien pecadors, els delinqüents no s'compensarien; però en la duresa de la vida, ella, miliciant del Crist, posaven men de bondat projectant en la terra llesta y corrompuda l'ombra de la tènica blanca de Jesús.

Què's hi fa an els que's revoltats de juliol siguin culpables! Si són esportats malvols, desertors de la fe cristiana, ¿com volen redimirlos, si's tracten com a feres? ¿Com pretendran que retornin als atars, al sortir de les presons, si dels atars no sortí pera ells més que impropis y pedicions venjatives? «Germà, escorrip», deia Sant Francisco, y quan aquest, canó d'Assís, trobava alguna aranya, donava un torn pera no aixafarla. Y aquestes són homes; y els mals cristians voldrien, perquè llan pecat, avarer les seves cendres.

El retorn a Jesús... Heusquí la manera d'anar al poble, pera'ls nostres catòlics. Però els, en lloc d'una senzilla moral, d'una religió senzilla, immaculada y amorosa, practiquen la política y quan l'hora es arribada de donar a Déu lo que es d'ell y al César lo que es seu, de lo de Déu no s'enrecorden, y al César o als seus representants li criden, quan tenen de fer el bé, sense mirar a qui, com la poble de Jerusalem a Pilats: ¡Crucifiquenlos! ¡Crucifiquenlos!

Diu en Queiroz: «No oblideu que Ell, a través de les valls sores de Ven-Chion y sota les palmeres de Veturana, ens va ensenyar que la millor manera d'estimar és que'ns estimem tots y que estimem tota la seva obra, fins les matines y la roca dura y les arrels verinoses... Però els no estimen, no saben estimar, y a les portes de les presons fan la guardia, però que ningú pugui sortir a donar gracies a Déu per haverlo deslliurat de l'infortuni».

Els hostes aeris

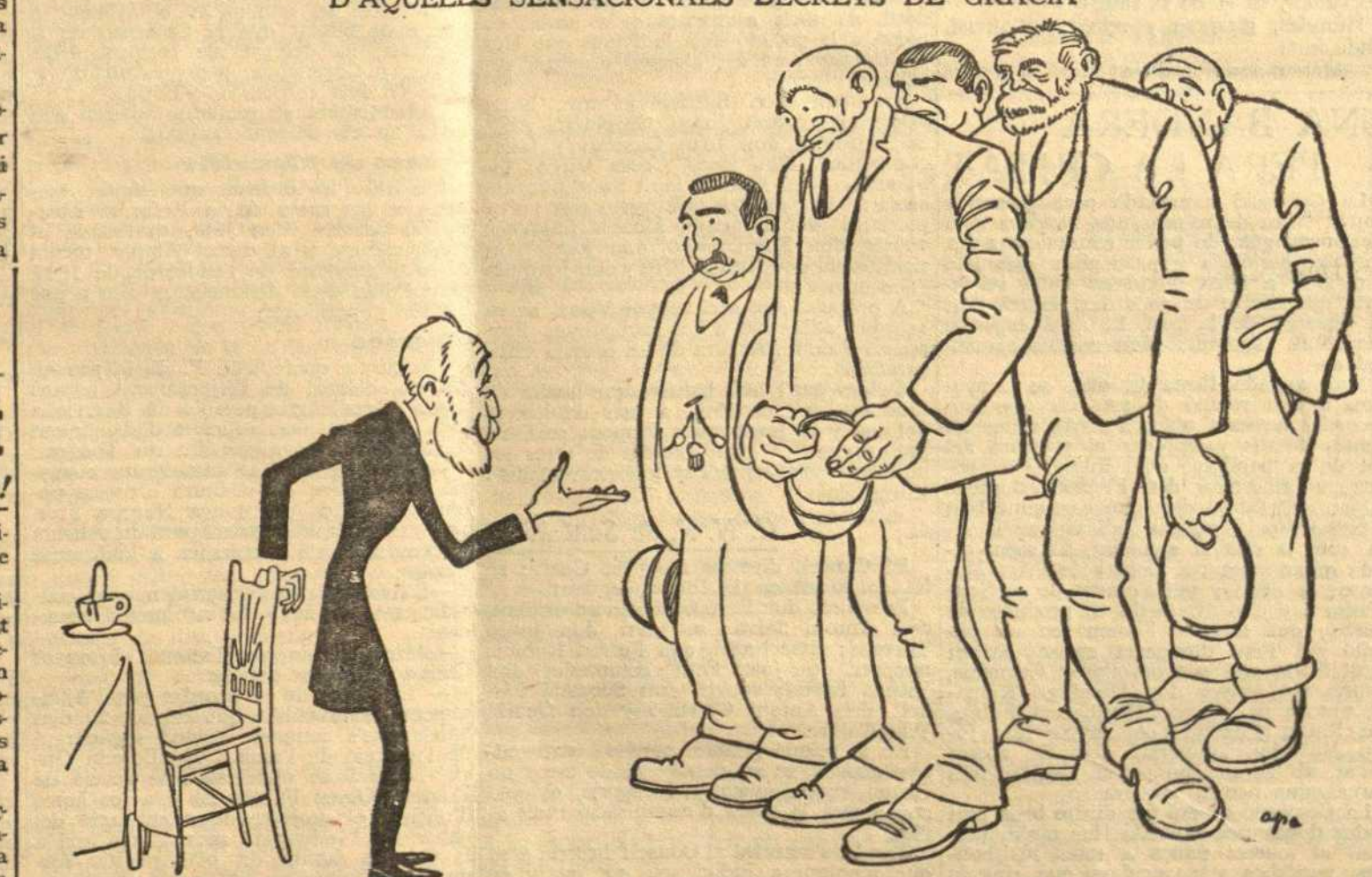
ELS COMETES DE DRAKE

Y D'HALLEY

Els cometes són avui l'actualitat més fúdice, París, doncs, una mica de cometes.

Fa uns quants dies que's veu en el nostre cel, cap a Sant Pere Martir, un estel fulgurant, ab una lluminosa cua, ampla y llarga. Uns nombrosos grupus d'espectadors, pels terrats y pels claus que deixen la construcció urbana, gasteu embarr

D'AQUELLS SENSACIONALS DECRETS DE GRACIA

— Som una comissió que venia a preguntarli el per què no deixà anar als nostres germans.

— ¡Home!... Fa veyren, de les mercès d'aquests dies, es la oren que us ha tocat.

De Madrid estant

Es dels meus!

Avui parlavem ab en Joan Golpe, ànima, director y apòstol del moviment de solidaritat gallega.

En Golpe es un lluitador plè de sentiment y veemencia; un esperit fonament revolucionari. Els cinquanta mil camperols que el segueixen han disposat en ell tota la seva confiança. Tenen un capdill d'empena, capàs de poetisar ab gestes de dols regist romàntic les lluites positives y plenes de vulgaritat practica d'aquests temps ruïna.

En Joan Golpe pot esser un capdill digne de l'epopeia, el Pere Sala dels remenses gallecs de l'hora present. La Galícia rodenta de les edats futures dedicarà un record poemàtic al ciutadà de Betanzos que, poguent esser un gran cadi, va sofrir disgustos y persecucions pera posar

Malits el punt lluminós, desgranant-se
guadament començant a dojar, que van
desse de la gent senzilla que crea en
terrores de desgràcies, fins a l'horor
que explica l'existència de la vida.

El cometa que aquesta dia ha tingut
el gust de visitar-nos, causant la nostra
admiraçió i la de tot Europa, és jo-
veníssim. Se coneix no més que del 17
d'aquest mes, havent estat descobert per
un senyor Drake a l'Observatori de Jo-
hannesburg, per lo qual se diu al famós
cometa de Drake.

Des de tots els Observatoris d'Europa
s'està estudiant avui nou cometa apa-
reut.

De les observacions fetes fins ara re-
sulta que l'aparell recapt del nou ha-
bitant de l'espai va augmentant uns seixt
minuts cada dia i la seva declinació és
de tres graus i mig, de manera que va
allunyant del sol i per consegüent
pareix més tard cada dia.

Se pregunta molta gent si essent tant
brillant el nou cometa, no ha estat desco-
bert pels astrònoms fins ara. Pot con-
testar-se que com en el primer període, h
sigui quan s'anava apropant a les nos-
tres regions, no era visible en l'hemis-
feri septentrional i si no més en l'au-
stral, passà inadvertit per no haver-hi
gairbé cap Observatori.

No té res d'extraordinari, sinó tot lo con-
trari, l'aparició d'aquest estel precisament
quan s'espera per al 18 de maig l'apa-
rició del cometa d'Halley. Així ja ha pas-
sat altres vegades, que un aquests es-
trelles s'hagin presentat d'altres a fer-li
la competència.

Ab l'estudi a que està sotmès el co-
meta de Drake, aviat se sabrà ont va,
d'ont ve, els elements que componen
i les demés circumstàncies que l'acom-
panyen en el seu magnífic pas pel nostre
firmament.

El cometa d'Halley, que visitarà la ter-
ra cap al 18 de març, fou descobert per
Mr. Max Wolf, de l'Observatori de Hei-
delberg el 12 de setembre d'any pas-
sat. Vagava l'cometa entre les òrbites de
Mars i Júpiter a una distància aproxima-
da de 522 milions de quilòmetres. Des de
aquella data i fins a mitg de desembre ha
continuat avançant cap al Sol i la Terra, amb una gran
rapidesa.

Però d'altres nostres globus, pel seu
moviment de trasllacó anyal a l'entorn
del foc solar, s'ha allunyat de dia en
dia de la ruta seguida per la nubolo-
sitat cometària a la qual s'aproparà no-
vament. El dia 5 de juny el cometa estava
separat de l'astre solar per 259 milions
de quilòmetres. El dia 4 de febrer estarà a
230 milions de quilòmetres.

No s'ha d'esperar un espectacle cometa-
ri fins als dies següents al 18 en que
passarà per davant del sol i serà, per
conseqüent, visible de la terra.

El cometa d'Halley té un aspecte
magnífic vist de nit, durant els dies d'ar-
ribada, des dels mesos de maig. Però lo més
curios serà l'passatge de l'estel per
davant del sol quan entre mitg d'aquest
i la terra i l'encontre de la qual a-
la terra. Aquest aconteximent astronò-
mic serà interessantíssim pels savis, però
passarà quasi descobert per la ma-
joria dels mortals a no ésser per certs fe-
nòmens elèctrics o magnètics o potser at-
mòsferics que's poden produir.

Ha començat a ferse l'anàlisi espectral
del viatge de l'espai. Segons telegrams
de l'Observatori d'Harvard College, s'ha
descobert en el cometa d'Halley la pre-
sència del diàmetre, gas de l'etere, compost
de nitrogen i carboni.

Però no s'esperen els nostres llegidors.
La cua de l'hoete aeri, que la terra haurà
d'atravesar, és composta naturalment de
la mateixa substància. Però aquesta estarà
convertida en gasos tan rarsificats, que
condensats quedarien reduïts a una míni-
ma quantitat de substància.

No hi ha, doncs, cap mena de perill
per als mortals ab la topada ab la cua
cometària. Ni siquiera ens adonarem del
fenòmen d'astronomia.

L'ÓPERA "SALOMÉ,"

Llibre d'Oscar Wilde
Música de Strauss

ARGUMENT

Lloc de l'acció, una gran terrassa del
palau d'Herodes de Jerusalem; a una ban-
da una cisterna antiga que serveix de pre-
s al Baptista Sant Joan; a l'altra la
sala de festes del palau.

Al descobrir la cortina es veu de llum
clara. Un jove sirí, el patge d'Herodias
(muller del Tetrarca Herodes), i un cap-
d'obra conversen ab els soldats que guar-
den al Joan, empresonat a la cisterna.

El jove sirí pondera la bellesa de Sa-
lomé, filla d'Herodias i del germà gran
d'Herodes, son primer marit; el patge
comenta l'extranya llum de la lluna, que
sembla morta, i els soldats el brueix que
fan els seus discursos de religió en el
banquet que en la sala de festes dona He-
rodes als enviats de Roma. El jove sirí
mira encisat a Salomé, que és al fest, i
el patge d'Herodias l'advertix que no es
pas b mirar de tal faïsa en aquella
dona. Així lo pot portar malestruga.

Mentres tots plegats comenten les
escenes del fest, se sent la veu de Joan
pres a la cisterna, que anuncia la ving-
da del qui redimirà'l món.

Un soldat vol ferir callar, mes l'altre
s'hi oposa dient que és un sant.

—Qui és? — pregunta el capd'obra.
—Un home extrany vingut del desert,
nomenat Joan, — li respon un soldat.

—Un home que predica coses esgarri-
foses, difícils de comprendre. El Tetrarca li
fé por, i el fetanc d'ins la cisterna, aont
tingué empresonat a son germà abans de
donar-li la mort, Herodes ha donat esta-
ta ordre de que ningú li parli.

Salomé, a qui omugen les mirades apa-
sionades d'Herodes, son oncle i padrastre,
sur de la casa del fest a respirar l'aire
pur de la nit a la terrassa. El jove sirí a
qui te encisar, li ofereix amable un seient,
quant la veu den Joan els interromp anu-
nciant que'l Fill de l'Home es ja vingut
al món.

Salomé pregunta qui és el profeta al
jove sirí y als soldats, negant-se a retor-
nar a la sala del fest ont la demana He-
rodes.

Joan, ab paraules misterioses, anuncia
graus flagels a Palestina i Salomé mana
als soldats que portin a sa presència an a-
quell extrany home. Els soldats no gosen
trencar la severa consigna que's ha donat
el Tetrarca, sino ho mana son queife,
el jove sirí. An aquest se dirigeix Sa-
lomé, a qui logra convènce ab l'encís de
la mirada plena de dolces promesses, que a-
caba de trastornar a l'enamorat joventut.

Joan es porta a la presència de Sa-
lomé, com aquesta volia.

El Baptista, ab paraules feréstegues, al-
ludant a la mare de Salomé pregunta per
aquella dona que se's donada als joves
egipcians i el capd'obra dels assassins ya

qu'el Senyor prepara tremendo càstig.
Salomé esguarda ab ansietat l'extranya
figura del profeta; vol veure de més a la
vora.

—No ho fas pas — li diu el sirí.
Joan al sentir la mirada de Salomé, pre-
gunta qui és aquella dona que no vol que
l'esguardi, ab qui no vol parlar ni veure.

—Soc la filla d'Herodias, princesa de
Júdea, contesta Salomé.

—Enrera, filla de Babilònia; no t'acost-
dis a l'eleger del Senyor! — respon l'as-
pòstol.

Mes Salomé demana més malediccions
de Joan per sentir altre volia aquella veu
que l'ubriaga.

—No t'acostis, filla de Sodoma. Sento
les ales de la mort, repeteix Joan.

El jove sirí prega a la princesa que
se'n vagi. Tot debades, Salomé, impudica,
confessa a Joan que s'ha enamorat de
son cos blanc com la neu de les muntanyes.
Vol palpar sa carn.

—No t'escolto. Jo sols vull oir la para-
la de Déu, replica l'apòstol.

Salomé s'es enamora de sos cabells
negres com les nits de foc; i de la boca,
que es com magrana mitg partida per
un ganivet d'ivori.

—Déixem besar la boca, Joan, diu la
princesa.

—Jamaí, filla de Sodoma, contesta el
profeta.

—Vull besar la boca, repeteix Sa-
lomé.

El jove sirí, desesperat d'amors s'occeix,
caient mort entre Salomé i Joan. Ni da-
vant d'aquest cadàver satura la luxúria
Salomé, que repeteix embogida:

—Vull besar la boca, Joan!

Joan devalla al tre cop a la cisterna, men-
tres Salomé crida irada:

—Joan, besar la boca, Joan!

Herodes, acompanyat de sa muller i
dels seus, surt de la sala del fest, cer-
cant a Salomé. Mana que estenguin ca-
fès i encenguin els bledons per roman-
dre a la terrassa, ont li plau respirar l'air
deliciós de la nit.

Sense adonar-sen, trepitja la sang del
jove sirí, el cadàver del qual ordena
treure. Així el capd'obra, puig porta males-
truga.

Però distreu-se ses cabories, fa portar
vi i fruites, que ofereix compartir ab Sa-
lomé, qui rebutja l'obsequi.

La veu del profeta anuncia la vinguda
del Mesies, interromp el diàleg i modi-
fica una disputa dels jueus sobre la pro-
feta. Els uns sostenen que'l Fill de l'Ho-
me es vingut i fa miracles a Judea, gra-
raix malats i ressuscita els morts. Els al-
tres neguen la divinitat del Mestre. El
Tetrarca ho escolta ab espant. An ell res-
li fa que curi les nafres, emprò no vol
pas que ressusciti als morts. Son germà
gran assassinat, formaria al tron que li
va pendre.

Le veu de Joan torna a sentir-se, pronon-
çant els càstigs de Déu contra He-
rodes, la dona impura.

Herodes demana a Salomé que llanci
en son honor. La princesa de primer s'hi
nega, mes al fi accedeix, no sense abans
haver obtingut del Tetrarca un jurament
solenne de que li concedirà tot quant
demani, encara que fos la meitat del
seu reialme.

Y Salomé balla la dansa dels sot vels.
Acabada la dansa, Salomé demana a
Herodes una safata d'argent per posar-
hi el cap den Joan Baptista.

El Tetrarca queda esmampadut.
—Demana tot lo que vulguis, menys la
vida d'un home, diu.

Mes tots es debaden.
—El cap d'un home es cosa ben lleïja,
li objecta Herodes. Jo't donaré lo que
tu vulguis. L'esmeralda més grossa del
món, les perles més hermoses, la meitat
del reialme, el mantell del gran sacerdot
i fins el vel del Sant Tabernacle.

—Vull el cap den Joan, contesta sempre
Salomé.

—Que li donguin lo que demana! ex-
clama aclaparat el Tetrarca, y el negre
buxi devalla a la cisterna.

Salomé, ansiosa, abocant a la presó
del profeta, para l'orella i no oïx cap re-
mor. Temerosa de que l'esclau tingui por,
mana als soldats que devallin a la cisterna.
Aleshores reculen. Tothom està aterroritzat.
Aleshores el butx presentat damunt un
escut d'argent el cap del profeta, Salomé
l'agraïa.

—Tu no volies que jo besar la boca.
Doncs jo vaig a besar-la; jo m'assegaré
tes dents, diu Salomé. Tu m'has dit coses
terribles, i jo visc y tu ets mort. Per què
no'm mirares, Joan? Te l'estimava, t'es-
timava i tinc sed de la bellesa y fam del
teu cos. Si m'haguessis mirat, m'hauries
estimat. El misteri de l'amor es més gran
que'l de la mort.

Tots queden esglaiats. Els esclaus apa-
guen els bledons. Les estrelles s'apaguen.
Un núvol negre tapa la llum i l'escena
queda a les fosques. Sols un raig de llum
cau damunt de Salomé i la entumena.

La princesa besa la boca de Joan.
—Tenen regust agre's teus llavis! És
de l'amor, es el de la sang?

Herodes, gitanse y veient a Salomé,
cria irat:

—Mateu aquesta dona!

CAMPANYA PRO-PRESOS

Quinta nota d'ingressos, del 17
al 23 de Janer de 1919

	Puntu
SUMA ANTERIOR.	12,529'77
Jaime Segarra, recaudat a la Ca- sa del Poble.	32'25
Esteve Alern, recaudat a la Casa Vila.	3'50
Recaudat en el miting del Fo- ment de Sant Andreu.	3'20
Societat de Constructor de Car- ruatges, suscripció.	6'25
Suscripció de la Societat de Pin- tors.	2'75
Societat del Ram d'Aigua y Art Fabrill, donatiu.	12'10
De la Comissió Pro-presos de Sant Gervasi, recaudat el dia de la manifestació.	111'02
Recaudat en el miting del Centre República Democràtic del Po- ble Nou.	17'00
D'una Societat disolta de Canet de Mar, per conducte de la del Ram d'Aigua.	53'60
Constructors de llits tornejats den Pere Terradas.	4'75
Donatiu de la Societat de Con- structors de Carruatges y Ferra- dors.	5'00
Tercera part de lo recaudat a la sala del miting celebrat a Vi- lafranca del Penadès.	21'70
Recaudat entre vares obrers de la Fàbrica de Filats de Fabra y Coats.	60'25
Donatiu de la Societat de Fusters de Barcelona.	10'00
Del taller de fusters de la Catala- nia del Gas.	2'70
Suscripció dels obrers de la fabri- ca M. Cucunry.	9'60
Donatiu de la Societat d'obres fideïus.	25'00
Suscripció de la Societat d'obres fideïus.	5'30
Suscripció de la Fraternitat Re- publicana Instructiva «El Pue- blo».	26'00
Donatiu de la Societat de Cerra- llers d'Obres.	20'00
Donatiu de la Cooperativa «La Atrevida Marinense».	25'00
Suscripció de la Societat de l'Art d'Imprimir.	20'00
Suscripció de la Societat de Con- structors de Carruatges.	7'55
TOTAL.	13,009'91

Nota. També hem rebut dels obrers de
la fàbrica de filats de Fabra y Coats dues
camises ab desti als presos.

Festival de Belles Arts

En el festival que'll vinent diumenge, dia
30, a les tres de la tarda, se celebrará a be-
nefici dels presos, ademés de la Banda Mu-
nicipal i dels Chors de Clavé, pendran part
la Banda del Foment Marinense, els chors
dels Centres Republicans, el bariton senyor
Pallás y les orgues elèctriques, baix la direcció
del mestre Daniel.

Le casa Chassagne Frères ha cedit galant-
ment un piano de qua.

El mestre senyor Novi dirigirà els chors a
veus soles y acompanyarà al piano als artís-
tes que prenguin part en el mateix.

A Sabadell

Diumenge tindrà lloc a Sabadell una
gran manifestació organitzada per la
Comissió Pro-presos y ab la cooperació
de les entitats obreres, polítiques y re-
ligioses, en sa majoria, per donar als
pobres públics una ampla y general an-
tunista que comprendrà a tots els en-
carats, processats y condemnats pels suc-
cessos de juliol darrer.

La manifestació donarà comens a dos
quarts d'onze del matí, sortint de pla-
sa de Sant Joan y dirigint-se pels carrers
de Felp Amat y Rambla, a la Casa comu-
nal, ont quedará disolha després de fer
entrega a les autoritats de la petició d'
amnistia.

L'acte promet ésser de forsa importan-
cia puig ademés de la massa popular de Sa-
badell, concorreran a la manifestació ci-
utadans de tots els pobles de la comarca.

Informació política

C. N. R. del districte III

Ahir va celebrarse en aquesta novella
entitat, domiciliada al carrer de Sant Sim-
plicí, número 6, segon, la junta general
de constitució de la mateixa.

El senyor Cuspinera, de la Comissió
organitzadora, donà compte de les ges-
tiones efectuades fins a l'aprovació dels
Estatuts pel Govern civil, rebent de la
assemblea un vot de gracies pels treballs
portats a cap.

Seguidament, després de posarse d'ac-
cord els socis assistents a la junta, se
passà a la votació dels individus que han
de formar part del Consell directiu, re-
sultant elegits:

President, don Salvador Durán Bori;
vicepresident, don Josep Cuspinera; Ab-
el; tresorer, don Joan Casellas y Gals;
comptador, don Josep Creus Oliva; bi-
bliotecari, don Manuel Sibit Sanahuja; se-
cretari, don Francesc Curet Panahua; vi-
secretari, don Santiago Massot Balagué;
vocals, don Emili Clarió, don Josep Ma-
ria Rosell, don Antoni Rife y don Joaquim
Alcover.

A proposta del soci senyor Visay, se va
acordar adherirse a les campanyes Pro-
presos y de reobertura de les escoles clau-
suraes.

Sabem que'l nou baluart que acaba de
fundarse, té'l propòsit, a més de l'acció
política y cultural que's proposa realisar,
preocuparse en gran manera de totes les
millores y necessitats que afectin al dis-
tricte.

C. N. R. de Sant Martí

El Consell directiu d'aquest Centre se
ha constituït en la forma següent:

President, don Pere Casals; vicepresident,
don Antoni Salvà; tresorer, don Josep
Torrens; vicesecretari, don Ferran Ribol;
tresorer, don Joan Font; comptador, don
Vicenc Llorda; vocals, don Sebastià Pla-
nell, don Antoni Cervelló y don Cebrià
Vila Cabús.

En la reunió general passada, entre al-
tres acordés, se va pendre el de crear un
Grup excursionista y de sports, el qual
començarà la tasca d'organització molt a-
vint.

També s'autoritza al Consell directiu per
que resolgui a judici seu, tot quant se
relacioni y vagi encarrilat a la formació
del partit finc.

La Memoria, donant compte dels treballs
y reformes realitzades durant el passat any,
fou aprovada ab entusiasme.

Nova junta

Ha quedat constituïda la Junta direc-
tiva del Centre de Unió Republicana
del Districte VII en la forma següent:

President, don Josep Garceran; vice-
president, don Joan Munté y don Pere Vi-
gili; secretari, don Evarist Rull; vice-
secretari, don Evarist Rull; vocals, don
Salvador Gori, don Benet Torres, don
Bonaventura Duran y don Benjamí Guin.

El primer acord que va pendre dita
junta fou el de protestar públicament de
les paraules pronunciades en el miting
clerical del diumenge; que se quenen
algunes escoles y Universitats y que se
aventen las cenizas.

Manresa

La Junta directiva de l'Associació Ob-
ra Catalana ha quedat constituïda en la
forma següent:

President, don Joan Solomou; vice-
president, don Josep Vives y Coll; treso-
rer, don Jaume Vilageliu; secretari, don
Francisco Marret; vicesecretari, don Pau
Blorri; vocal, don Isidre Ferrer.

DE L'AJUNTAMENT

Reforma
Aquesta Comissió acordà ahir:

1. Aprovar la fulla d'apreci de la casa
número 10 del carrer de l'arc de l'arc, pro-
prietat de don Joan Batista, Madollé, i de
4.636 pams quadrats y 50.996 pessetes
(11 pessetes pam).

2. Aprovar l'acta dels pèrits de la casa
número 3 del carrer de Pom d'Or y nú-
mero 4 de l'Arc d'Islem dels senyors
Fosés, en el que convenen el preu de la
finca per la quantitat de 109.187 pessetes
(13 pessetes pam).

3. Conformar-se'l justiprem donat pel go-
vernador de la casa número 5 de carrer
de Fenosa, per la quantitat de 14.295'28
pessetes.

4. Nomenar una ponència pera que es-
tudii la moció formulada pel senyor Car-
reras Candi sobre la manera d'activar les
obres de la Reforma.

Foment
Acordà la Comissió de Foment:

1. Suspensió de la continuació de les obres
de l'abreu nocturn del carrer del Bogatell,
fins que's precisin els serveis a que
se destinaria l'edifici.

2. Instalar rentanaps a les escoles de la
Casa de la Vila d'Horta.

3. Designar als senyors Marial y Callén
pera estudiar si convé que l'Ajuntament
soliciti autorització pera l'extracció de sorra.

4. Inspeccionar la coberta de l'Escola mu-
nicipal de Música, per si necessita adob.

5. Aprovar el projecte de perillament del
carrer del Progrés fins al Major d'Horta.

6. Deixar sobre la taula la petició d'un
propietari sobre indemnissació d'una par-
cela de la plassa del Beat Oriol, que ha
estat destinada a via pública.

7. Citar a uns propietaris que demanen
una urbanissació del carrer den Martí, pera
que concretin lo que volen.

8. Plantar acícies al carrer que va de la
Bonanova al cementiri de Sant Gervasi.

9. Moció: Que's fassin aceres al car-
rer de Vallespir (La C.), abans Colon, en-
tre la Travessera, fins al limit de les
cases.

10. Que s'empendrin els carrers d'Eterna
Memoria (S. M.), y Solidaritat, entre'l
de Sant Andreu y la Riera d'aquest nom.

11. Fer les esgüeres de la part baixa
de la casa Estrella.

12. Posar vorades al carrer del Mitgdia
(Sans).

13. Que cada setmana's designi un regi-
dor que inspeccioni si les brigades tre-
ballen als llocs indicats.

Ensenxa

Provablement el dimars de la setma-
na entrant se reuniran els delegats de
les Associacions de propietaris pera de-
signar els vocals que han de formar part
de la Comissió d'Ensenxa.

Quintos

La secció de quintos del districte ter-
cer avisa als minyons Frederic Fabregat
Pérez, Joaquim Mir Palau, Joaquim Ro-
dríguez Molla, Ricard Ferrer Xampeny,
Joaquim Ros Lapuente, Joaquim Pérez
Juarez, Emili Chust Martínez, Joan Si-
sto Mascaro y Joan Salvà Fabra, con-
corrents al reemplas de 1909, que si el
dia primer de febrer no's presenten a
la Comissió d'Ensenxa, Cap de recu-
tament, número 62, pera fer la seva in-
corporació a files, seran considerats com
desertors de l'exèrcit.

Sorteig d'obligacions

El sorteig pera amortisar obligacions
del Deute municipal de l'Ensenxa de Gra-
cia, ha donat el següent resultat:

Emissió de primer de febrer de 1892,
sorteig número 36, de 29 títols:

7 - 85 - 68 - 72 - 75 - 128 - 144 -
154 - 205 - 229 - 237 - 253 - 258 -
261 - 271 - 289 - 340 - 374 - 409 -
449 - 608 - 622 - 629 - 642 - 668 -
695 - 712 - 726 - 661.

Emissió de segon de juliol de 1894,
sorteig número 30, de 30 títols:

13 - 73 - 117 - 129 - 142 - 154 -
269 - 378

tre Pérez Cabrero. Se posaran en escena per la tarda, «La tempestad» i «Los Madrigales» i per la nit, «El salto del paraiso» i se faran dos regals al públic: d'una una d'or i mitja del mateix metall.

Aquesta nit s'estrenarà, en el teatre Soriano, el vaudeville francès en dos actes i quatre quadres, titulat «La vida millonaria», obra que l'empresa espera gran resultat a jutjar per l'èxit de la mateixa a París.

L'empresa del Liceu ens prega que fem constar que la persona que ha cedit galitment per les representacions de «Salomé», una magnífica «celistia» no es el comte de La Torre, com equivocadament se digué, sinó don Leopold de La Torre, comte de Llar.

Fou un lapsus calamb.

Pròximament i en un teatre d'aquesta ciutat, els coneguts pianistes en Esperanza Forés i en Ferran Ardevol, donaran un concert a dos pianos, en el que executaran la grandiosa composició de Max Reger, op. 86, Variacions i fuga sobre un tema de Beethoven.

D'Instrucció

El grup esperantista «La Kvintina» (Sant Pau, 83, primer), obrirà un curs gratuït d'esperanto per a tots els sexes, dilluns vinent, continuant tots els dilluns, dimecres i divendres, de vuit a nou de la nit.

El dimars passat continuà, a l'Universitat, el doctor Jardi, les conferències sobre «Electricitat popular», explicant el fonament dels aparells elèctrics, en els Observatoris magnètics, per estudiar les variacions de la direcció i de les components horitzontal i vertical del camp terrestre, així com en la manera de registrar aquestes variacions.

També tractà de la relació que existeix entre les fenòmens elèctrics i magnètics, estudiant el camp magnètic creat per corrents rectilínies, circulars i senoidals.

La propera conferència versarà sobre l'aplicació d'aquests principis als galvanòmetres i amperímetres i tindrà lloc aquesta tarda, a les set.

Des del dia primer de febrer, quedarà obert un curs d'esperanto en el nou local de l'«Unión Republicana» (distr. de Sant Pau, 83, primer). Hi haurà classes lliures per adults i nens, els dimarts, dijous i divendres, de nou a deu de la vetlla.

De la Diputació

Conforme al dictamen del Departament Central, aprovat per la majoria cívica regionalista de la Diputació, ha sigut dirigida a Madrid l'instància sol·licitant amnistia pels presos polítics i d'opinió excloïdes als autors d'incendis, saqueigs, violació de seguretats i altres delictes de caràcter comú.

La Comissió provincial acordà Reixar sobre la taula els dictàmens referents a una denuncia formulada per don Jaime Carrió sobre suposades falsedats comeses pels Ajuntaments de Llerona i els seus consells, així mateix Ajuntament interposats pel mateix senyor Carrió, don Josep Roig i altres, relatius a la plassa de secretari de dita població.

Del Govern civil

A la taula dels periodistes hi havia ahir, la següent gazetilla pregada:

«Pròxima a censurar la admissió de sol·licituds a favor de les herides i famílies de les víctimes de la guerra, el R. J. los que no haurien rebut el primer donatiu, hauran de pagar la petició quantitat anterior a la marxa de Castellfort, ronda de San Pedro, 3.

Tienen derecho a ello la esposa, los padres, o, en su defecto, el hermano menor que quince años, siendo extensivo este derecho a las familias de los fallecidos por enfermedades, en la guerra».

Informació de Catalunya

PLA DE CABRA

El diumenge al matí se reuniren en la Cambra Agrícola de Vall d'Aiguà, els veïns termans d'aquella terme, del Pla de Cabra i dels de Vall, per tractar de la construcció d'un pantano en el terme del Pont de l'Armentera.

En la reunió, que fou bastant nombrosa, don Lluís Homs, arquitecte i soci de la casa Miró i Trepal i Companyia de aquesta ciutat, exposà d'una manera aproximada, el cost de l'obra i el nombre d'hectàrees de terra de secà que podrien convertir-se en regadiu, oferint-se en nom de la susdita casa a portar a cap els estudis preliminars, inherents a la construcció, en una forma ben desinteressada, que feu créixer l'entusiasme dels concorrents.

que ja veuen més planera la realització de l'obra.

Per a portar a cap els diversos treballs preparatoris a la formació de la Societat i per a la subscripció de jornals en els diversos termes municipals, els que han de beneficiar-se, quedà nomenada una comissió composta dels senyors Presidents de la Cambra Agrícola, Cambra de Comerç, Societat Agrícola i Director del Banc de Vall, de dos propietaris d'Alfà i dels senyors Cunillera i Compte de aquesta vila, nomenant-se, a més, al senyor Homs, com a tinent i a l'advocat senyor Gall, com a assessor.

L'entusiasme que regna entre aquells veïnat per la realització de l'obra ja s'evidencia des del primer moment, suscitant-se per bona quantitat de jornals, ja ratificat ahir concorrent a la reunió de Vall, major nombre de planers que veïns d'altres termes i fins de la ciutat on tenia lloc l'acte.

Cal posar tot nostre esforç per a que'l projecte es converteixi en obra que més prompte millori la vida a aquella comarca, adequant-se a transformar una part de terme de secà, ho emmassot, en productiva hort, on floriran poderosament les aïlles conseqüent remeiar la fonda crisi que persisteix en la classe pagesa començant deguda a la falta de jornals que fa determinar l'emigració de bon nombre d'obres de la seva vila nadua en busca de millor sort.

PALAFRUGELL

Avensin ràpidament els treballs per portar fora d'Amor, a aquesta vila.

Segons notícies, d'entre tres mesos el públic i el comerç podran aprofitar la, lo que permetrà augmentar l'enlluernament públic que tant necessari se fa en poblacions en que, com aquí, qualsevol incidència priva de que les llumeres tinguin la potencia lumínica que deuen tenir, quedant poc menys que a les fogues bastants dies de l'any.

BAGUR

La setmana passada esclatà un violent incendi a la casa que posseïx al carrer de les Alines, don Gines Mir Regla. La incendiada hora de la nit en que s'declarà l'incendi, així com la força, transmutant la buidat, foren causa de que'l foc se apoderés molt prompte de tota la casa essent inútils tots els esforços de les autoritats i del veïnat que corregué nombrosos al lloc del suïc.

Afortunadament no's tingueren de la

mentar desgracies personals, però les perdes materials són bastant considerables.

LLEIDA

El dissabte d'ahir, a la nit, se reuní en el palau de la Diputació, la Comissió gestora del ferrocarril del Noguera-Pallaresa ab assistència dels diputats a Corps senyors Llarí, Moles, Mach i Rodés i la majoria de diputats provincials.

El president senyor Sagorals, exposà el motiu de la reunió, que no era altre que'l rumors que circulaven de que en la part mitja de la provincia s'aprovava el trasllat de la línia del ferrocarril del primitiu projecte, i de certes dificultats que alguns propietaris oposaven al pas de la línia en els cossos ja substats.

Els senyors Llarí, Perera (M.), Llosa, Sol (J.), Moles i Rodés, foren extenent als de la paraula, exposant l'estat de l'assumpte i lo que, al seu judici, convenia fer.

Per la índole de la qüestió que's tractava i els acords que's prengueren, que tenen caràcter reservat, ens abstinem de fer públic lo que en la reunió se digué i se acordà per unanimitat.

El senyor Rodés sortirà pròximament cap a Madrid per a complir una gestió que li encomanaren els reunits.

ALMERIA

Desde que comensà a circular per aquesta vila la nova de que'l digno i incansable diputat pel districte senyor Rodés, acceptant l'atenció invitat del nostre Ajuntament havia determinat venir a honorar la Festa Major se notava entre els veïns un entusiasme que feia preveure que la rebuda que's tributaria a tant distingit home, reestabliria el caràcter d'un veritable aconteixement.

Y en efecte, serien dos quarts de cinc quant nombrosos grups de veïns, desfilant la venda que bufa fortament s'anaven reunint a l'entrada de la població, desitjant de poder donar la benvinguda a l'il·lustre home, que, deixant les comoditats de sa llar, venia a passar un jorn de goig entre els seus electors del Segrià.

A les cinc sortí de la casa de la Vila l'Ajuntament presidit per son digno alcalde i acompanyat de les persones de més representació de la població, i al compàs d'un aires pes-doble de la Banda municipal se dirigí a la carretera de Lleida a esperar l'arribada del que valerosament i en totes parts ha sapigut lluitar pels ideals catalans, el diputat don Felip Rodés. Com si aquesta hagués estat la senyal esperada, comensà a desembocar pels carrers que aflueixen al de Soldevilla, una

veritable munió de gent, ab una cridoria extraordinària, prenent bona part el carrer jovent que, procedint per les bandes de música que tenia contradeixades, ocupava lloc preferent en la grandiosa rebuda tributada formant en tot un conjunt magnífic i amoní, que posà més al l'esperit de cultura de nostres veïns.

A tres quarts de sis, arribà'l carruatge que portava'l diputat essent rebut ab visques i aplaudiments, y després de fetes les presentacions pel senyor Alcalde, de l'Ajuntament i comissions, se posà en marxa la Comissió ab tota la comitiva, al sotoll de les bandes, que no deixaren un moment de tocar, d'acordadors visques a Catalunya, al senyor Rodés y al poble d'Almería.

D'aquesta manera s'arribà a Casa de la vila, aont se repetiren els visques y aclamacions, fins obligar al senyor Rodés a dirigir a la multitud, que omplia la plassa, sa autorizada paraula. Emocionadíssim per la mal prevista arribada que se li tributà, dirigí un entusiasta salut als presens, animantlos per a lluitar més que mai per acabar d'enterrar el caciquisme que com serp venenosa torna a treure la llengua per picar en lloc cert, y que aquell acte, comparat ab el que en altra època se li feu, li donava forces per a junts enterrar als vius que moris esien. Sigüé aplaudidíssim a l'acabar son curt però bell parlament. A la nit tot el jovent volgué tributarli sos respectes, acudint a l'edifici, al Centre Catalanià, ab les corresponents bandes, per a deixar sentir boniques y alegres toades que ompliren de goig a la nombrosa concurrencia de socis.

Al dia següent, acompanyat de l'Ajuntament, visità'l poble d'Alfarràs, fent-se una entusiasta rebuda, com en aquesta d'Almería; recorregueren els cafés per a posar-se més en contacte ab el poble.

En el Centre Republicà dirigí la paraula al nombros públic, que omplia de goig a tota la plassa, el diputat provincial senyor Verni, donantlos mercès per haver també contribuït al seu novell enlluernament a la Diputació provincial. Ho feu després el senyor Rodés, qui, ab tota sàlida, aludí a la manera com fou rebut altra vegada per certs elements, essent ovacionadíssim.

Tornaren poc després a Almería per a poder a les tres emprendre la marxa, com així ho va fer el senyor Rodés, cap a Lleida, essent despedit ab el mateix entusiasme per l'Ajuntament i demés comissions.

No hi ha cap dubte que contribuït quicòm a la grandiosa manifestació en honor del

digne diputat un article publicat en «El Correo de Llerida», atacsse descomadament al diputat senyor Rodés, pel rector d'aquesta d'Almería, senyor Roger, produint l'efecte contrari que's proposa son autor, ofencat al senyor Rodés.

MALLORCA

Als 6'20 del matí del 25 de Janer morí en aquesta població, després de una llarga malaltia, donya Josepa Calvet y Masgrau, esposa del ferm nacionalista don Luis Coll y Espadaler. A sort espòs, fills Luis, Santiago, Josep y Antoni, els hi enviem nostre més profund pèsam.

VIG

Divendres de la setmana passada es tingué en nostra ciutat mossen Norbert Font y Sagorals, cridat per la Comissió de l'Ajuntament que estí encarregada de proveir d'aigua a la ciutat. Mossen Font y la Comissió anaren a Folgaroles per a estudiar una qüestió relacionada ab el projecte de portada del nou canal d'aigua potable.

PUBLICACIONS

Hem rebut el número 1 de l'any 65 de la publicació, de la revista quincenal «El restaurador farmacèutic», fundada en 1844 per don Pere Calvo Ascensó y actualment dirigida per don Josep Valés y Ribó.

«La República». — Es el titol d'un monòleg dramàtic en vers de don R. Forga y Claret que s'acaba de publicar.

Hem rebut els quaderns 19 y 20 de l'obra «Crònica de la Guerra de Africa» en els quals s'acaba la narració del combat del 27 de juliol i altres feits de la campanya.

A més dels fotografats repartits en el text, ab el quadern 19 se reparteix un magnífic mapa del Rif, entre els rius Mulaya y Quert, pintat a dos tintes y dibuixos baix la direcció del comandant d'enginyers, don Benet Chas.

Censos y Censales del Estado. — Su prescripció i demés raons para opondre a su pago. — Hem rebut dos exemplars d'un follet que tractant del susdit tema, ab la competència en el recensegu, acaba de publicar el nostre distingut amic don Emili Saguer y Olivet, notari de Girona.

TELEGRAMMES Y TELEFONEMES

MADRID

LO QUE DIU LA PREMSA

LA «GACETA».

La «Gaceta» publica les següents disposicions:

Decrets de Guerra, ahir traslladant la de Instrucció pública, disposant que durant el present any les Diputacions de les provincies d'Alacant, Cuenca y Teruel, entre altres, abonin directament les atencions de les normals de mestres enclavades en la seva provincia.

Prorrogant per tot el mes de febrer vinent el plas que la llei concedeix pera efectuar el sanejament dels terrenys invadits per la llagosta.

Anunciant peral 28 de febrer la subasta pera adquirir 2.500 mantos ab destí als reclusos de les presons afflictives del regne.

Subasta peral 16 de febrer del suminiestre de grasses y olis de la mina d'Arraizades durant l'any. El preu màxim admissible serà 46.100 pessetes.

«EL CORREO ESPAÑOL».

Aquest diari publica un article del senyor Mella, que es una veritable proclama carlista.

En ell s'encoratja a la joventut tradicionalista dient que's prepari pera la lluita.

«LA CORRESPONDENCIA».

Comentant rumors de que'l general Marina ha demanat el seu pas a la reserva, afegeix que ho creu inexacte, sobre tot essent fundada la susdita petició, segons se diu, en creences poc recomensats per la seva gestió a Melilla.

«ESPAÑA NUEVA».

Occupant-se aquest diari de la compra de barcos de que's parla, censura durament al Govern per desmentir, quan el propi periòdic donà la nova fa dies.

Ja veu, diu, que els liberals segueixen les pedrades dels conservadors.

A un negoci ab barcos segueix la compra d'altres, després de l'escàndol don Ferrándiz veí de comprar nous vaixells innecessaris.

El ministre de Marina se proposa arrencar les darreres tires de la pell del poble espanyol, que s'acreditaria definitivament de mans si consent aquesta nova baixada intolerable.

Se renovaren regis dient les adquisicions ja famoses en temps d'Isabel II. Pera que més barcos? Pera que acompanyi a don Carlos en el seu viatge a la República Argentina?

Afirma que no's traca d'adquirir canons sinó creuers.

No més disbauxes exclama.

EN PAU CRUZ

En una humil casa de despeses del carrer de Justinià ha mort don Pau Cruz, secretari y home de confiança don Sagasta y exsubsecretari de la Presidencia. Ha mort casi en la miseria.

REOBERTURA DEL CASINO MILITAR

El ministre de la Guerra té'l propòsit d'autoritzar molt aviat la reobertura del Casino Militar.

DETALLS DEL SALVAMENT

DEL VAPOR «GUÍPOZCO».

Bilbao. — Al veure desde terra que's salvats no arribaven, se va llençar a l'aigua la tramera «San José», que en viatjats va arribar prop del barco. Seguint-se a començar el salvament pel mar, en un can de proa.

Primerament va arribar la tramera «San José».

La gent va tributar als tripulants una gran ovació.

Sols conduït al major domini y a la seva esposa.

Els restants naufrags venien en el salvavides, els tripulants del qual varen ésser aplaudits.

Antonia Eguia, esposa del major domini, va arribar a terra en deplorable estat, salvant-se desmuntada.

A l'horra es la a y d'amanava aigua. Les noies estaven tranquil·les y somrients. Deis homes, sols Félix Gania va arribar en mal estat, perquè va intentar ahir salvar-se nadant y varen tenir de recollir-lo.

Dinou salvats han arribat perfectament y estan ben assistits.

Referencien els naufrags que'l barco, plena d'aigua la cambra, va quedar empòrnat a les roques.

El va sorprendre temporal a Castro-Urdiales y varen tractar de tornar ab el remodelador, però els fou impossible.

El capità diu que's tripulants se varen tirar ahir al mar y com que no tenia armes no va poder fer-se respectar.

Tenien queviures abundants.

Els faltava aigua y beben sidra.

Tots estaven tranquils, fora les dones. Se varen organitzar diversions a bordo ab guitars.

Les senyores d'Alcorta han conduït als naufrags a l'Hotel del Port, portantlos roba y calsat.

CONSELL AL PALAU

El Consell celebrat avui al Palau baix la presidència del rei, no ha tingut interès, segons manifestacions feses a la sortida pels ministres.

El senyor Moret s'ha limitat a fer una enumeració dels successos més importants de l'actualitat estrangera.

De l'interior, el senyor Moret ha dedicat preferent atenció als temporals, lamentant-se de la consideració que han alcançat en algunes provincies.

Després del Consell, els ministres de la Guerra y Gracia y Justicia han sotmés alguns decrets a la firma del rei.

QUINQUENI

S'ha concedit el segon quinqueni, de 500 pessetes, al professor de l'Escola de Belles Arts de Barcelona don Josep Pascó.

LA CAIGUDA DEN WEYLER

A mitja dia s'ha rebut a Madrid un telegrama oficial de Barcelona donant compte de que'l general Weyler, anant de passeig, ab el mestre d'equitació, ha caigut del cavall, produint-se una commoció cerebral.

La notícia ha causat gran ansietat a Madrid, dirigint-se a Barcelona infinitat de telegrams pera enterarse de l'estat del general Weyler.

LO QUE DIU EL MINISTRE DE MARINA

El ministre de Marina, parlant ab els periodistes, ha manifestat que el Consell de nit, se va tractar de construir, no d'adquirir, els barcos que's necessiten pera la serveis de guarda costera y especialment pera la repressió del contrabandol.

No hi ha res, per consegüent, ha afegit, d'adquirir barcos de qualsevol manera, als encants o cosa així, com algú ha volgut indicar.

Ademés, les cases estrangeres que's dediquen a construccions navals no tenen actualment cap barco en les condicions dels que nosaltres necessitem.

Com que fins s'han citat noms de cases constructores, tinc de dir que solament s'han preguntat detalls a la casa Wickers.

Els barcos de l'esquadra en construcció no serveixen pera lo que ara necessitem: són barcos de combat y els que'ns fan falta són pera vigilancia y polcia.

La potencia nomenada ahir per aquest assumpte, la formen el ministre d'Hisenda y jo y procurarem resoldre ab urgencia, perquè precisa reprimir el contrabandol, cosa que no fa la Tabacalera, malgrat cobrar més de dos milions a anys per aquest servei.

GESTIONS DEN MILÀ

Degut a les gestions del senyor Milà y Camps, la Direcció d'obres públiques ha llurat l'import del pressupost pera el replanteig de la carretera de Guisano a Pons.

CARRETERES

Demà publicarà la «Gaceta» una real ordre del ministeri de Foment sobre la reparació de carreteres.

DE VIATGE

Ha arribat el senyor Rodés.

—Ab l'express ha marxat cap a Barcelona el senyor Junyent.

ROBO

En el magatzem de gèneros de Martí y Prat, establert al carrer d'Atotxa, 4 s'ha començat la nit passada un robol de importancia.

Els ladres, que no han sigut haguts, s'han emportat 27.500 pessetes en accions del Banc, 8.000 en metalle y gèneros per valor de 5.000.

Han deixat una palanqueta y altres eines de l'ofici.

FIRMA DE GRACIA Y JUSTICIA

Nomenant president de l'Audiencia de Valladolid a don Libori Hierro.

Idem de la de Saragossa a don Carlos Toledano.

Idem de la de Granada a don Lluís Mateo Cedrun.

Idem de la de Cáceres a don Lluís Gago de la Torre.

Idem magistrat de l'Audiencia territorial de Barcelona a don Marian Herrero y Martinez.

Idem president de la de Lugo a don Justinià Fernández.

Idem magistrat de la territorial de Valladolid a don Romualdo de los Rios.

Nomenant mestre-escola de la Catedral de León a don Satori Riestra.

Idem arxiprest de la de Sigüenza a don J. Pignatelli.

Fent mercè del titol del Regne, ab la denominació de comte de Cadagua, a don Pere Careaga de Quintana.

Modificant l'article quart del reglament d'examen y oposició pera l'ingrés al cos de presons.

UNA COMISSIÓ DE CALELLA

Ha visitat al subsecretari de Governació senyor Alba una comissió de veïns de Calella que gestiona que proveïshi l'acord d'armament de les diverses eleccions municipals de dita població.

El senyor Alba, després d'escoltar les alegacions de la susdita comissió oferí resoldre en justicia.

Demà, els comissionats conferenciaren ab el senyor Moret.

L'ENTERRAMENT DEN PAU CRUZ

L'enterrament del qui fou secretari del senyor Sagasta ha constituït una nota de punyent realisme polític.

El home que quasi pèss disposat dels deus d'Espanya hauria sigut enterrat de caritat si el Congrés no li hagués costat l'enterrament.

Els prohoms del partit liberal als quals en Cruz protegi als fiomensos de la seva

carrera política han brillat per la seva ausencia en el fúnebre acte.

LA SOCIETAT ESPANYOLA D'HIGIENE

S'ha celebrat solemniament l'acte inaugural de l'any acadèmic en la Societat Espanyola d'Higiene, ab l'assistència del rei.

Promucien discursos els senyors Ortega, Morejon Latour y Moret.

El president del Consell estigué molt eloquent en el seu parlament en el qual feu l'elogi de l'obra de la Societat.

El rei repartí els premis que aquesta ha otorgat ab motiu de la celebració del suïc acte.

ELS QUATRE MOROS

El tinent coronel Bargaño presentà al ministre d'Estat els quatre guies moros que han vingut de Melilla ab el batalló de Elgueros.

EL GENERAL TOVAR

El general Tovar ha conferenciat ab el senyor Moret.

ELS ESTATS UNITS Y ESPANYA

El representant dels Estats Units ha comunicat al govern espanyol que aquella nació farà extensius a Espanya els beneficis de la tarifa mínima dels aranzells de Duques.

EMBAIXADA EXTRAORDINARIA

